

## POSTANOWIENIE

Dnia 14 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 14 września 2023 r.,

w sprawie **S. W.**

oskarżonego z art. 258 § 1 i k.k. i in.

wniosku Sądu Apelacyjnego w [...] zawartego w postanowieniu z dnia 18 lipca 2023 r., sygn. akt II AKz 755/23,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

**p o s t a n o w i ł**  
**wniosku nie uwzględnić.**

## UZASADNIENIE

W dniu 19 lipca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło wystąpienie Sądu Apelacyjnego w [...], zawarte w postanowieniu z dnia 18 lipca 2023 r., sygn. akt II AKz 755/23, o przekazanie do rozpoznania sprawy o wyłączenie sędziego innemu sądowi równorzędnemu. Jak wskazano we wniosku, od dnia 16 czerwca 2023 r. nastąpiła zmiana zakresu czynności sędziów II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...], polegająca na powierzeniu w ramach sekcji zażaleniowo-wnioskowej tego Wydziału spraw AKo, obejmujących wnioski o wyłączenie sędziego, wskazanym sędziom tego Sądu: SSA [...], z jednoczesnym wyłączeniem od rozpoznawania takich spraw pozostałych sędziów orzekających w tym Wydziale. W ocenie Sądu wnioskującego, takie ukształtowanie składu sądu mającego rozpoznawać wnioski o wyłączenie sędziów jest sprzeczne z wymogiem zapewnienia stronie prawa do bezstronnego i niezawisłego sądu ustanowionego

ustawą, narusza dobro wymiaru sprawiedliwości, a nadto powoduje, że w istocie tworzy sąd, który nie jest organem ustanowionym ustawą. Z całokształtu przywołanych przez Sąd okoliczności wynikać ma, że „z uwagi na pozaprawne działania prezesa sądu i brak sprzeciwu podległych mu służbowo sędziów funkcyjnych, utworzenie sądu ustanowionego ustawą w II Wydziale Karnym Sądu Apelacyjnego w [...] nie jest możliwe. Sędziowie funkcyjni jako jedyni mają uprawnienia do wskazania sędziów podlegających losowaniu i obecnie czynią to sprzecznie z prawem, co wynika z obecnych raportów losowania SLPS (...)”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Apelacyjnego w [...] nie został uwzględniony, ponieważ ustały wskazane w nim podstawy, sygnalizujące wadliwe ukształtowanie składu sądu mającego rozpoznawać wnioski o wyłączenie sędziego w Wydziale II Sądu Apelacyjnego w [...].

Jak trafnie wywiedziono m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2023 r., II KO 87/23, bezstronność jest wartością o szczególnej wadze dla państwa prawa. Jest bowiem fundamentem zaufania do sądów i sprawowanego przez nie wymiaru sprawiedliwości. Składanie wniosków o wyłączenie sędziego nie powinno z jednej strony służyć jako środek do nadużywania uprawnień procesowych i przedłużania postępowania, ale z drugiej pozostawać musi realnym, a nie formalnym instrumentem pozwalającym na weryfikację standardu bezstronności sędziego. Z tego powodu w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt I KZP 22/22, dotyczącej problematyki wyłączenia sędziego wskazano, że „pojęcie <<sprawy>>, o jakim mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej”. Bezstronny musi być bowiem nie tylko sędzia, który rozpozna sprawę w głównym nurcie procesu, ale także sędzia, który rozpozna sprawę incydentalną, ale wkraczającą w sferę ochrony wolności i praw jednostki, w tym przypadku wniosek o wyłączenie sędziego.

Istota stanowiska zawartego w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 lipca 2023 r., związana była z wadliwym ukształtowaniem w Wydziale II Sądu Apelacyjnego w [...] sposobu wyznaczania składu sądu mającego rozpoznawać wnioski o wyłączenie sędziego. Doszło do niego w wyniku zmiany zakresu czynności sędziów II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w [...], polegającej na powierzeniu w ramach sekcji zażaleniowo-wnioskowej tego Wydziału spraw AKo, obejmujących wnioski o wyłączenie sędziego, wskazanym sędziom tego Sądu: SSA [...].

Okoliczności podniesione we wniosku mają swoją niewątpliwą doniosłość i mogą wskazywać na tak wadliwe ukształtowanie składu sądu, które mogłoby prowadzić do pozbawienia strony postępowania karnego prawa do rozpoznania jego sprawy przez sąd bezstronny i niezawisły. Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia wniosku ma jednak fakt, że już po wystąpieniu przez Sąd Apelacyjny z przedmiotowym wnioskiem nastąpiła kolejna zmiana zakresu czynności sędziów orzekających w II Wydziale Karnym tego Sądu. Jak wynika z pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 lipca 2023 r., z wyciągu z protokołu nr 16/2023 z posiedzenia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 lipca 2023 r. oraz „informacji o podziale czynności oraz sposobie uczestniczenia w przydziale spraw w Sądzie Apelacyjnym w [...]” (k. 10-33 akt II KO 87/23 Sądu Najwyższego), przywrócono zakres czynności sędziów orzekających w II Wydziale Karnym, obowiązujący przed dniem 16 czerwca 2023 r. W konsekwencji powyższego i w zgodzie z obowiązującymi regulacjami, sprawy o wyłączenie sędziego mają być przydzielane do rozpoznania wszystkim sędziom na zasadach ogólnych.

W zaistniałej sytuacji stwierdzić należało, że w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy brak jest podstaw do uwzględnia wniosku o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przepis art. 37 k.p.k.

(K.G.)

(K.G.)

[f.n]

